

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ВЪИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све ште се тиче администрације, штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

Прквени заплет у Србији.

Српска земља, српска црква,
И токорсе српска влада —
Па без нужде и невоље
Дотераше до инада.

Од како су на врх сели
Почини се триста чуда
(К'о да су се баш заклели
Све чинити без расуда).

Загазише чудне путе
Па по њима трче хуком;
Свако јутро нешто ново, —
Да се крстиш левом руком.

Не брину се: ако скочи
Каква напаст с које стране,
Што ће наћи српске сине
На партаје раскидане.

Државна се мис'о љуља
Као кајик по сред буре;
Сејменима с' дају права, —
С уставом се игра жиуре.

Учитеље Стојан кињи:
А Мића се рабагаси.
Из аришта срамног држи
Бонту Чеду на кајаси.

Оно мора да се збуде
Што забунца њина глава, —
Не питају, — ил не маре:
Шта се тиме поткопава.

Заплели су српску земљу;
Замрсили без обзира
Куће, школе, судилиште —
— Па бар да је цркви мира!

* * *
Српска земља, српска црква,
И токорсе српска влада, —
Па крај свега другог јада
С црквом дошли до инада.

Српску цркву самосталну —
(Може л' бити гора срама)
Уцвелише, па је воде, —
Ох пред кога? — Пред Германа!

Мислиш то им доста бруке?
— Њима ни то доста није, —

Дочекаше
Да их и тај
Герман
Гурне
И
Одбије

(Продужиће се, — јер крај мора бити дружмији).

Шетња по Новом Саду.

CXLII.

Докле ми овде са ове стране Саве и Магарчевог брега имамо и сувише митрополита и владика, дотле господа с оне стране Саве и „Видела“ лупају главе и тумарају тамо амо не знајући шта да раде без митрополита и без владика. Да ми овде имамо иоле братског чувства спрема њих, ми би им помогли у невољи те би им, у овом оскудном добу уступили нашега митрополита и декојег владика по оној еванђелској изреци, да ко има две хаљине, треба да даде једну ономе, ко је голишав, па

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

тако и ми, који три митрополита имамо, могли би једног од њих, и то оног, који им је најближи, уступити браћи својој у Србији. „Хришћански весник“, који доноси приповетке Германове бабе, могао би онда лакше сортирати се са корисним чланцима по своју публику; „Брка“ би могао онда верније портрете доносити од људи с ове стране Саве, а г. Стојан не би морао долазити чак у Карловце, те с опасношћу живота прелазити преко злогласнога „Банстола“, где би лако могао изићи Бонту пред њега и напасти га. Јест, Бонту би га могао напасти, као што је и друге колеге министрове напасао својом лендер-бачком травом, која је канда и њима већ сва зелена!

Сећамо се, да је јесенас архимандрит Дучић ишао у Цариград и онда су нам званичне новине јавиле радосну вест, да је од патријара Цариградског донео св. мира довољно за 50 година, а овамо не прође ни по године, а у цркви српској већ нестало мира, него су овладели немири тако, да је г. Стојан морао чак мирољубиво ме г. Герману у Карловце да дође и да га замоли, да он у Србији поврати мир и ред у цркви, као што је и код нас у Угарској све примирио и уредио, тако да сад чисто немамо већ више шта да уређујемо, па нам с тога и не треба сабора, ни новина, па за то и не држимо сад ни сабора нити држимо новине, као н. пр. бечкеречка читаоница, која је читаоница без новина, као што су нам манастирске библиотеке без књига.

И тако сад можемо и о другим стварима да се старамо. Неки Кикинђани се брину за насеље Чан-

го-Мађара око Папчева и у Шајкашкој; Титељани се старају за будапештански мађарски „Kunstverein“; Новосађани представљају у таблову „Хунгарију“ под којом је и Босна заступљена; Вршчани посматрају дебелу фрајла Катику; Земунци се поносе са својим школским председником, који има брашвару, и са својим попом, који често иде у ту брашвару — и тако сад имамо све могуће забаве и послове да оправимо, јер нам је нашу црквену-школску ствар г. Г. уредио, па сад иде у Београд, да се и тамо уреди — све, што још није уређено.

Аб.

У ШТИПЦИ.

= Осечки поп Лаза да би се препоручио за вуковарског проту, издао је на свештенике посланицу, у којој се забрањује звонити кад умре који народњак, — да какву ли тек посланицу, ваља да напише онај, који хоће да се за владик у препоручи!?

Д Чујемо, да је једна општина у вуковарском срезу закључила, да пошаље поп Лази у же — (од свога звона, да би што сигурнији био, да неће звонити, ако би који народњак умрѐ).

§. „Видело“ доноси телеграм о грозном уморству грофа Мајлата у Будиму, те међу осталим вели, да је кроз пендер висила — лоза. (Знаете, у немачким је новинама стојало „Rebschnur“, а „Rebe“ значи за-

ПОДЛИСТАК.

Зашто се није оженио.

Исповест једног старог нежењеног господина:
(Свршетак).

Кажу да добар коњ одмах позна какав је јахач на њему па се према томе управља. Тако је и мој коњ познао да ја нисам никакав онак човек па је ишао по својој вољи. А ја му нисам ни сметао. На срећу пут у Т. био је прав те нисам морао употребљавати вештину да га крећем десно и лево. Како ми је било познато, да у науци није познато самоубиство животиња, то се нисам плашио да ће коњ скочити у бунар да се удави. А ја кладећи се нисам обећао да ћу правити с њим черкеске бравуре, па зато му се безусловно поверим. Кад је један пут мало јаче потрчао за неким јахачем, што пројури мимо нас, ја одвојих руке од седла, али се он на несрећу баш тад спотаче, паде на обе предње ноге, ја искочих из седла и седлох му за врат. Коњ као да је осетио неку неправилност па зато је пошао врло лагано, а ја све јашим на његовом врату, док нас не сретете некакав добросрдчан човек. Он стаде пред коња и ја се одупрех о његова рамена, па се вратих у седло. Пут сам морао наставити, али ми се по глави почеше ројити црне мисли. Баш дан пре тога читао сам како је нека амазонка пала са коња, закачила се за седло, и коњ је вукао, као Ахил Хектора, док се сиротица није угрувала. Потражим у цеповима мој мали нож, али њега не беше. Хтео сам да га држим отворен, па ако

се коњ баш не да задржати, да га убодем у главу, у мали мозак, јер сам се у тој запари сетио, како вође убијају непослушне слонове. Казао бих да је коња ударила капља, спасао бих своју част и своје тело, а добио би и кожу. Више нисам могао жалити коња. Оно истина било би најбоље да дођемо обојица здраво и весело у Т. и то ја у седлу, а ил да ме он довуче или на његовом врату, па да поделимо тријумф и посрамотимо наше непријатеље. Али ако господив коњ не покаже добру вољу за миром онда, бога ми — али он се није имао чега бојати, јер ножа не имаћаш а песницом не бих га могао убити све да би и он сам вристао на то

Тако сам размишљао, и можда би и што луђе помислио, да не опазих пред собом неко друштво на коњима и колима. Мој коњ похита, те се брзо примакосмо. Напред је јахао један млад официр на белцу, један грађанин и једна госпођица или госпођа на веома лепоме коњу. Онда је то било још ређе но данас, да жене пуше, играју карте или јаше по јевропском обичају а сељанке су и онда јашиле. За њима полако се кретао Фаетон, мала кола, а на њима је седео један господин и госпођица И таква су колица била онда још ређа. Мој се коњ није дао зауставити, а мени није било криво да видим што више па се сасвим примакосмо. Таман се ја добро исправио и пустио руку са седла, кад ме сви погледаше, осим госпођице на колима. У ње је била чудна горња хаљина, што се упила око танкога струка, јер је ткиво изгледало као змијина кожа и преливало се разним бојама. Господин до ње пригао се па јој је нешто лагано говорио. Али говор

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

иста „лоза“; ово нас јако сећа на онај „седећиви начин живота“).

⊕ „Видело и „Сапоуправа“ се јако поречкали и то због грозних догађаја у Поречу.

+ Београдске новине јављају дебелим словима својој публици, да је „новинарско друштво“ закључило, да од 1. априла не даје ником новине на вересију. Та што изабраше баш први април, мислиће публика да их новине само варају, прво, што се то тврди баш првог априла, а друго што то веле — новине!

△ Наше српске новине јављају, да „за гувернера Ливана препоручује порта миридитског кнеза Биб-Доду“. Мило нам је што ово знамо, али би нам још милије било да дознамо, ко ће бити бечејски прота, тителски парох, професор карловачке богословије и. т. д., те су ствари до душе много даље од Ливана и Миридита, али су много ближе — нама.

С Поп Лаза издаје циркулар, да ако би случајно умрло који од она два калуђера, што су у Месићу и Ривици убили на грозан начин два човека, да се мора на њих звонити и држати им се парастос, јер нису народњаци.

4 Г. Стојан је рад да у срп кој цркви уведе неке реформе, те је с тога долазио у Ср. Карловце да

му као да није био занимљив; њене дивне плаве очи — пустите ме да будем мало лиричан, јер то је друга главна госпођица мога срца — под заклоном дугих трепавица а у сенци од витих обрва, замишљено су гледале испред себе у даљину. На белом челу лебдео је таван облак замишљености, који је бацао своју сенку и на леп њен нос. Руке, малене али пуне, као да су дрхтале, држећи затегнуте узде — изгледала је у опште тако као да мисли о брачном животу, о уздама и затезању. Хтео сам да не будем наметнут пратилац овог лепог друштва, па ободем мога коња. Али он као да је нешто друго мислио зар му се допала ова шетња у друштву, па моја воља није била њему заповест него његова воља била је мени заповест. Тако сам морао наставити проматрања. Млади официр био је не баш обична слика, коју можете видети у свакој кафани и касарни. На први поглед видело се да је добар јахач, јер се на коњу врло лепо држао, а руком се није прихватао за седло као н. пр. ја. Госпођици на коњу давао је упутства, дакле био јој је учитељ јахања. „Десна нога што више уз коња, да колено не искаче напред и хаљина да не прави фалте.“ Ваља сести тако да се цела десна страна седла заузме.“ Ја хтедох да се користим и да исто бесплатно научим, па сам ја у забуни почео да радим по његовом упутству, и тек доцније познам да се говори о женском јахању и седењу. Још један доказ колико сам био неук. Тога официра и ону госпођицу нисам познавао, али друге личности биле су ми издалека познате. Господин грађанин који је јашио, био је омален, лепушкаст човек. Написао је две свеске лирских песама, био

пита г. Анђелића, какве би реформе требало да уведе. Кажу да му је овај саветовао, да уведе Трефор-ме.

× Новине доносе глас, да је један ватрогасац у Карловцима скакао ових дана кроз пендер. (Доцније се конштатовало, да то није био ватрогасац, него један — богослов).

* „Sriemski Hrvat“ се наопако љути на измирење Срба и Хрвата. Наравно, јер ако се то постигне, онда престаје његова егзистенција, јер он се храни братском свађом, а поји мржњом.

△ Нека нам се допусти да овде забележимо један каламбур из пређашњих година. Питање: Какава је разлика између грофа Мајлата и Водијанера? Одговор: „Гроф Мајлат је Judex, а Водијанер је ex-Jud. Аб.

Из војничког живота.

Кад се свршио егзецир онда ће капетан запитати Симу Кајдића из Футога: колико имаш година?

Сима. Двадесет и четири.

Капетан. А колико година има од кад служиш?

Сима. Седамнаест.

Капетан. Како то може да буде!

Сима. Па лепо. Од моје четврте па до осамнаесте године служио сам у спаилуку као свињар.

Ш.

је профасор, озбиљан књижевник и новинар. Кад се рађала нова једна партија, његови су чланци правили велику заслужену сензацију. Али како онда женскиње нису терале политику као сад, госпођица на коњу није много марила за њега, ма да јој се он удварао на живот и смрт. Али је и било тешко добити госпођицу. Велико имаће њено градило је независном девојком а као да је била и мало ексцентрична. У друштвима се спомињала њена изрека: „Или бескрајна љубав или бескрајно богатство,“ а то је требало тако разумети ако се она у кога заљуби бескрајно узме га без паре и динара, а ако га ни мало не воле онда он треба да је бескрајно богат. Мени се чини да овако мишљење није ни мало ексцентрично. — Још два господина на коњима као да су били скромни и тајни обожаваоци те госпођице, а изгледали су управо као неме личности при каквој сцени. Још један пут ме погледа цело друштво. Зацело су мислили да сам неуљудан човек, који би да чује њиве разговоре. За то се даље није могло. Потерам коња, али он никако да се макне брже, као да му се још није досадило ово друштво. Морао сам прићи.

„Извините госпођице и господо што се и непознат придружујем. Невешт сам јахач па мог ћудљивог коња не могу довољно да савладам, те он неће брже да иде.“

„О, то није ништа. Друштво само добија“ рече официр „Зацело; а већ је и крајње време да се разговор о чему другоме поведе. Већ по часа како са госпођицом говорите о коњима и јахању, Доста са тим вашим поукама,“ рећи ће на то грађанин на коњу.

„Шта могу ја, кад је госпођица тако заузета. А кад

Ћира. Сиромак Мајлат!

Спира. Кукаван човек. Ја га од срца жалим. То је одиста грозан случај.

Ћира. А верујеш ли ти да њега ни сами Мађари не могу тако жалити, као што га жале немацари, н. пр. ми Срби.

Спира. Кажи ми јасније.

Ћира. Јер Мађари не имају ни појма, како то боли, кад се коме језик ишчупава.

Спира. Да, да! — То ми боље схватамо.

Ћира. Даклем „Пешт. Лојд“ не би био баш противан, да се нама Србима и малко правде милостиво подели; али то треба платити.

Спира. А чиме?

Ћира. Треба да се преобразимо у неку „средњу партију.“

Спира. Е па то је бар лако. Само нека пештанска господа изађу са правдом на средњу, ево моје главе, ако се не будемо сви поклонили тој среди.

Ћира. То јест не баш сви, него сви, осим Анђелића.

Из песама једног игумана.

Да се пола моје жеђи
Претвори у вино,

се нешто хоће да научи онда ваља добро научити“ бранио се официр.

„Тако је“ потврди онај господин на колима. „И да није, ми не би сад били у оваким пријатном друштву на чистом ваздуху, но би морали седети у соби. А овако мени сад чисто расту крила.“

„Па полетите мало,“ одговори му другарица на колима, Султану ће бити пријатније и слађе за педесет ока.“

„Ова је забава пријатна, то је истина“ рече други господин на коњу. „Само кад нас не би овај свет, што прелази, тако гледао. У погледу се види и чуђење и ругање.“

„Свету је необично кад види госпођице да јашу. Наш свет не зна да је то одавна обичај у западном, цивилизованим свету; а кад би знао онда би опет казао да то није за нас.“ То сам ја казао, јер се нешто у опште морало казати.“

„А тако и ви, чини ми се, мислите“ рече официр.

„Скоро тако. Ја бар мислим да је то така црта њивог друштвеног живота, коју ми не би требали да копирамо.“

Официр хтеде да одговори, али га прекиде госпођица на Фаетону. Она рече господину до себе француски и полугласно.

„Познајете ли тога човека.“

„Никад нисам га видео. Као да је неки пустињак.“

„Па за што онда ви јашите,“ упита она мене.

„За то што ја нисам женскиње. А друго и зато што сам се...“ па им онда испричам целу ствар.

„У томе има од ваше стране мало сујете“ рећи ће госпођица на коњу.

То би оној другој поли
Таман доста било.

Да се полак мог трбуха,
У печење створи, — хе,
Мој би трбух опет скоро
Бис толик к’о и пре.*)

Проналазак.

Из почетни писмена имена Герман Анђелић излази реч **ГА** (дакле гавран).

Из почетних писмена Емилијан Радић излази **ЕР**. А сва четир писмена кад се саставе, онда имаш грабљиву тицу (на немачком језику) Гаер, т. ј. јастреб. Чувајмо се; те су тице здраво грабљиве.

Пиличевић.

Из Осека.

Из наше читаонице нестала је књига „жељеница“ (Beschwerdebuch). У ту је књигу баш ових дана написао неко нашем п. Л-и не баш здраво ласкаву сведоџбу.

Сад је питање, да-ли та књига није можда сама скочила у чији дубок џеп?

Више Осечана.

*) Ову смо песму онако испод руке, добили као пробу. Надамо се да ћемо из исте збирке још коју саопштити моћи.
Ур.

А лепој госпођици на колима синусе очи а око усана заигра презриво осмејак, па ће рећи официру француски: „Трчите што брже до оне мале јаруге, да видимо како ће он за вама.“

Официр ободе коња, па сиђе с насипа и пође трчати покрај пута. Мој коњ јурну као из пушке за њим, ма да га ја нисам ни понудио. Као да му се друштво већ досадило. Али сам се и ја умео наћи. Кад се одмакосмо ја се обема рукама ухватим за седло и тако смо јурили као Бедуини. Кад официр стигне до јаруге он ободе коња, овај се као змија исправи и прескочи. А мој коњ се брзо заставио, као да га је гром ударио, те ја у мало не излетих из седла. Видело се да његова жудња за подражавањем не иде толико далеко, да себе излаже опасности. А ко зна можда је и мене чувао. Друштво, што је изостало, поче се смејати.

„Још један пут“ довикну лепа госпођица опет француски.

Официр натера коња да прескочи на моју страну, па онда опет преко јаруге. Али мој коњ не хтеде ни то да подражава. Напротив показивао је вољу да се помири са старим друштвом. Али ја то нисам могао дозволити, јер бих постао до крајности смешан. Што буде нека буде, помислио сам, па га што више могах ударих. Он учини покрет да скочи, па — хотимице или нехотице, то ми никад није казао — спотаче се, а ја, као да сам крила добио, преко његове главе у јаругу. Имао сам још толико времена да осетим, како у јаруги нема воде, јер сам се после обнезанио.

Бука. Како се, бога ти, зове овај брег у Карловцима?

Шука. Аха, овај што стоји на оном високом месту?

Бука. Да, да, па има крст на њему?

Шука. Тај је добио наиме-

новање —

Бука. Но, да чујем име, дакле наименован је—?

Шука. „Магарчев брег.“ Аб.

П у с л и ц е.

Даклем митрополит Сава одрекао се патронства у српској Сарајевској гимназији. Сад треба још да чујемо, да се тога упражњеног места примио бискуп Стадлер, — пак ће онда бити све у своје реду.

У Бечу је ових дана умр'о један човек од купуса. Код нас је са свим друкчије: ми се надамо да ће у Сомбору српство још боље оживити од Купуса (ревића).

Даклем Балакова је крунисан, и то тек пошто је подписао устав. На ово би могао „Стармали“ по нешто приметити, — али са уставом није саветно шалити се.

Расвестим се кад чух да госпођица на колима рече: „Само да није врат скр'ао јер то је смртоносно.“ Цело се друштво скупило око мене. А мој коњ ме је врло жалостиво гледао.

„Јуначки само, дижите се храбро“ рече ми официр.

Кад сам се дизо спазим да се нисам јако угрувао, али кад се кренух осетим да ме десна нога у чланку јако боле.

„Врат је читав, хвала Богу“ рекох ма да ми није било до шале.

„Можете се на мирном коњу мога сенза вратити кући и сенз ће вас пратити.“

„Хвала, то не могу, јер нога . . .“

„Онда седите брзо на кола“ рећи ће госпођица на колима. „А ви, пређите назад.“ То се тидало господина до ње.

Мушки ми помогаше да се попнем у кола. Тад сам још боље видео да смешно изгледам. Али сам морао трпети, јер и кад бих могао не бих хтео пропасти у земљу.

„Па сад расположите. Хоће те ли назад или напред. Ја ћу вас сама одвести,“ рече опет госпођица и то тако резолутно да је изгледала као рођена Амазонка.

„Молим, ја бих у Т. куда ви в'ћ идете. Тамо ме чека познато друштво, које ме свакојако мора видети.“

Тако се кренемо.

„Да се нисте јако убили“ рече ми госпођица и погледа ме право у очи. Од тога погледа би ми тако зло у срцу да болове у нози нисам осетио.

„Није то много. А то ми даје прилику да уживам као познат толику љубазност.“

За Книћанку се вели, да се обесила. То би се могло и друкче казати: умрла је од обести.

Питање. Ако који ђак у Бечу полаже какав испит месеца Марта, па случајно падне, да ли је и он „Märzgefallener“? — требали и њега венцем украсити?

Изишла је књига од Јаше Игњатовића „Стари и нови мајстори“. Баш смо радознали како је он тај темат извео. Јер знамо да су стари мајстори умрли а нови — сустали.

Наш јединац хтео је само један канон да прескочи, онај који не допушта завладичење пре пуних тридесет година. Он до душе ни тај канон није прескочио, — али је тиме признао да и други могу прескочити оне каноне, који им не иду у рачун.

Наш др. М. Полит требао би на дијети да се живо заузима за преселење Чанго Мадара у Панчевачку околину, — јер ти ће људи скорим бити његови бирачи.

У Чалми се још претреса питање: Је-ли коза ил је дете? (А да није то била она средња партија, чије нам рођење чивутски новинари одавно проричу!)

„На против; ја вас молим да ми опростите. Ја сам томе крива“

А поглед који је ишао као спровод уз то био је тако чудан, да сам се ја радовао што сам пао, те сад седим поред ове Амазонке и нишан сам таквим ударцима: Осећао сам неку пријатност и сладост, коју ми загорчавала помисао да сам мало час тим истим очима био смешан. Сад нисам знао како да сматрам моју угануту ногу. Или као жртву мојој госпођици из друштва са којим сам се кладио или као срећу, која ме је довела у близину ове госпођице. Али се не могах дуго наслађивати сластима тога положаја јер брзо стигосмо у Т. — Него остало ми је ипак толико времена да видим потпуну лепоту те госпођице, што је имала хаљину од сјајне, шарен змијине коже.

Кад ме је друштво у Т. видело на колима а мога проклета ждрала у поводу почеше се сви смејати, а особито моја госпођица. Али смех замуче, кад видеше како ме официр прехваћа да се сиђем а госпођица крај мене погледа као милосрдна сестра. А ја сам био задовољан, ма да сам опкладу изгубио, јер погледи моје друге госпођице били су ми као против подсмева моје прве госпођице.

Из овога што сам вам доведе казао ви још не увиђате за што би мој ђудљиви коњ био узрок те се до данас нисам ожењено. Али после две три речи биће вам сасвим јасно. Од тога догађаја ја сам познао и другу госпођицу па почео и њој одлазити у кућу. И код ње се скупљало лепо друштво. Она сама била је ћи богатога оца — дакле и тај ме је отац могао привлачити — била је добро васпитана

Са свију страна.

I.

Кад човек бади наочаре и поглед по свету, а он види веће шаренило него на вапашким сликама, што их Кучебери разносе и продају. Из тога шаренила и ми ћемо овде да вадимо по коју масну боју и да је намажемо овде на „Стармалом“, да остала публика види, да има рада и живота и изван Новог Сада и Београда.

Овде ћемо дакле доносити вести из народа, само молимо наше редовне и добро плаћене дописнике, да нас што ревностније извештавају о свачему, што је по опстанак Европе и шаливог листа нужно, али само верно и истинито, а личности нека без нужде не дирају.

Из Старог Пазува нам јављају, да су энде јако покушале воловске клеветуше, јер су се све пооткривиле и попуцале од ономадашње мачије музике, што је свечано давана двојци од тамошње велике господе, од којих је један налик на турски Турбан, а други пије као Камила.

У Београду је ово дана напредњака Ацу избавио добар виц, да не добије батина. Он се завади у бирцузу с неким противницима његових напредњачких начела, јер је био пристојан и учтив, као да је утекао из редакције „Видела“, па видећи да се друштво дигло против њега и да ће бити заслужених батина, досети се, зграби чашу и повиче: „Да бог поживи Краља Милана!“ Противници чујући то, одустану од своје намере, јер су знали, да ће Аца бити у стању пред судом казати, да су га они због тога тукли, што је наздравио краљу, те тако њихову лојалност у сумњудовести.

У Чуругу има један весео брат, који кад дође из

мало горда али врло умиљата кад је то хтела. А према мени се по несрећи понашала таман тако, да сам ја расуђивао како би и то било могуће да њу за жену узмем. Али на прву госпођицу нисам ни хтео ни могао заборавити. Ето ме дакле у оном положају у коме се налазио познати вам магарец између два сена. Не знам да ли је он остао гладан али да сам ја осто нежењен то знам а знате и ви. Ја сам се тако колебао, штедио по мало новаца спремајући се за породичан живот и био онако не одважан као и у младости и као што ћу увек остати. Идућега лета оде моја друга госпођица у бање и то преко, као што се онда говорило и данас се говори. И мени се учинило да бих и ја могао гдегод отићи да се одморим од досадног канцеларског посла и да променем ваздух. одем у исту бању. а пре доласка прва моја госпођица била је према мени тако умиљата као увек, ма да ми је једна госпођица, пријатељица и мени и њој, говорила да ту девојку већ други хоће да просе и да се зуцало о врло уљудним кандидатима дакле опасним такмацима. Са другом госпођицом у бањи преко познао сам још боље; и она је била врло пријатна према мени, ма да јој је од силних забава остајало мало времена за мене. Време сам врло лепо проводио, кад ми на један пут допаде глас да се прва моја госпођица — испросила. То нисам могао лако веровати, за то што ми није ишло у рачун. Осуство ми није било истекло; зато се учиним да имам дома важних по-

бирцуза доцкан ноћу кући, а њему приступи благовјерна женица, те му стане читати ацикуран. Тако пре неки дан дође он по обичају доцкан кући, а жена стаде терати свој занат и поче читати снаш-Пелине придики у другом умноженом и допуњеном издању, на што ће јој красни мужић пун нежности рећи: „Немој жено, видиш како си слаба (а она је била дебела скоро као фрајла Катика), па немој да квараш прси, него ти тај твој говор седи па напиши, а ја ћу га сутра на тенане прочитати, а сада ме мани да спавам!“

У Лединци се састане неки пријатељ са једним страним попом, који баш у тај пар доби Радићеву посланицу, па ће рећи (и не читавши је) пун радости: „Где је сад детић, који ће ово побити?“ На то га један од његових парохијана упита: „Па да чија је црква, попо, кад није народна? — Попа одговори врло научено: „Апостолска.“ — На што исти парохијан ватрено примети: Па онда нек иду а постоли у њу!“

У Панчеву дође у посластичарницу један гравичар са села, те узевши у руку један колач, запитаће посластичара:

— Пошто ти је овај колач?

— Десет крајцара; одговори посластичар.

— А могу л' ја добити за ово ракије?

Посластичар му наточи чашицу ракије, коју сељак испије и пође вратима.

— Море хеј! Плати за ракију!

— Па дао си ми за колач!

— Та ниси ни колач платио!

— Е, па нисам га ни јео, одговори сељак.

Посластичар се слатко насмеје и пусти сељака.

Аб.

слова и вратим се. Тамо се брзо уверим да се прва госпођица удаје и да срећни муж ћећу бити ја. Али шта сам могао — остало ми је да се тешим другом госпођицом. Она се брзо после мене вратила кући, па кад сам први пут отишао к њој да је посетим нађем тамо неког младог човека из прека. То је био — њен заручник.

Можете мислити како ми је било. Као ономе магарцу ако је поред оба два сена остао гладан.

А свему је крив онај проклети коњ. Да нисам на њему јашио не би се упознао са другом госпођицом и моме колебању теби било могућности. Морао бих узети прву госпођицу.

Кад год се време хоће да промене, мене заболи уганута нога. Онда ми пређе испред очију цео догађај и како сам кад расположен ја се или смејем или бих плакао. Смејем се кад видим несрећно ожењене а плакао би кад видим људе срећне у браку.

Ако ко примети, да нису то јелине две девојке, које би могле бити моје жене, и да сам се ипак могао ожењити, ја ћу казати оно што сам треба рећи а то је: да после тога нисам имао довољно одважности да се у коју девојку збиљски загледам. То је доследност мога карактера.

Б. м. з.

Априли, ли, ли!!!

Задовољство свуд се чује,
— Нов се закон школски кује —
Јер се Тиса јако брине
Да просвета свуда сине,
Да будемо сретни сви . . .
Априли, ли, ли!!!

Докле Мирон ћути, дрема;
Наш се Глиша на пут спрема,
Да се с владом свађа, бори —
Док се сабор не отвори,
Да јој каже ко смо ми. . .
Априли, ли, ли!!!

Попови нам свесни свега,
— Види допис из Осека —
И на звона сад чак пазе,
По наредби попа Лазе
У ком српска крвца ври. . .
Априли, ли, ли!!!

Дације су врло мале,
Калуђери веру бране;
Свети синод згоду тражи
Православље да оснажи.
На бранику увек бди. . .
Априли, ли, ли!!!

А „јединац“ жељно чека
На повратак средњег века.
Да се на нас тужи жали,
Што му ценит нисмо знали
Seine Bildung, sein Genie. . .
Априли, ли, ли!!!

— р.

Вешт Циганин.

(Ал' и нема их невештих.)

Један Циганин путујући од села до села, где је крпио котлове, дође у једно село, где ће остати неколико дана, да се бави својим занатом. Међутим догоди се, да му умре дете. Он отиде попи, да га сарани, но попа му рече, да мора платити за сарану 3 фор. јер пије овдашњи, па не мора бадава. Циганин се стаде омишљати, како би попу преварио, те да му не плати заискарних 3 фор. Није се дуго промишљао, него дође опет попи па му овако рече: Добро господине, кад морам платити, платићу, али те молим да донесем дете у цркву да преноћи, знаш како је, черга је, па се бојим заспаћемо, па ће вашке доћи и могу нам дете надрти. Попа му допусти и Цига донесе дете у цркву. Сутра дан Циганин пре зоре умакне испред тог села и тако попа не имаде куд, него мораде дете бадава саранити.

Рада Ра. . злија.

Професоров укор.

Професеру Н. дођоше неки грађани да туже три ђака, који су јуче били пијани.

Професор призове ђаке и промуклим гласом продере се на њи: Зар ви тако следујете пример, који вам ја дајем!

Ш

Својство одзива.

Још Бако Веруламски приметио је да одзив (ехо) не уме да изговори глас С. (Н. пр. ако му викнеш „Соко“, он ће изоставити с и одговориће „око“ и. т. д. —)

И то је заиста тако; али један калуђер то није веровао, него је хтео да се увери. Попне се па један брег и викне гласно „Соме!“

Одзив му одговори: „Оме!“

А и Б.

А. Видиш ли она два ђака у стихару са звонцетом у руди, како прте ону тешку корпу?

Б. Пак?

А. Зар не видиш, болан да иду сами, даклем без поп М. — Ваљда свете богојавлењску водицу.

Б. Хм.

А. И ја велим хм! Јер кад је овде године послао саме ђаке и корпу, до године ће ваљда ићи сама корзпа и врећа.

Б. А за што?

А. Ти опет ништа незнаш. Зато кад дођу под оцак, да у њих спадају кобасице, кулени, ребра и шунке — јер то је главно.

Б. Кад је то главно, онда ћемо ми то задржати за нас. Кад је попи тешко доћи, нека је и његовој корпи лако отићи.

(у Далму)

— н.

Прибележено.

Има нас још доста, који памтимо пок. „Грба Лазу“. Какав му је занат био да био, ал он се сав њему посветио, и то са таком пасијом и оданошћу, која би заслужна била мале бољег заната. Есенција његовог уздања састојала се из 32 листића, које је он мешао, цепао, делио и превртао и дању и н.ћу. Више пута му је срећа и вештина његова добро послужила. Једаред згрну он неколико хиљада форината и сутра дан таки купи кућу. Баш је стајао пред својом новом кућом кад прође туда једна госпођа, коју је он познавао. Лаза је заустави и запита је како јој се допада његова кућа.

„Кућа вам је врло лепа“ одговориће госпођа „али не верујем да ће вам дуго трајати; — и ја кад сам била мала, и ја сам правила куће од карата, и сећам се добро, да ми ни једна така кућа није дуго трајала.“

Тако је и било. — Тога истог вечера сео је „Грба Лаза“ да опет мало прозанати, а кад јутро освануло, а његова лепа нова кућа, — већ више није била његова.

Злопамтило.

Одговори нашег домишљана.

XVII.

Из Вршца добили смо ово питање: „Је-ли истина, кад А. дигне малко мантију, да испод ње вири мамуза?“

Кад смо ово питање показали нашем Д-у, он рече само:

Ко пита. (Јамачно само зато, што се питач није потписао.)

XVIII.

Добили смо питање опет из Вршца, које гласи овако: „Зашто у преводу Пиковљеве историје „Срби у Угарској“ латински цитати нису на српски преведени?“

На то нам Д. одговара:

Ваљада зато, што је латински језик мртав, па се и не да превести, већ би се морао пренети. (Овај одговор не задовољава ни нас, зато би молили г. преводиоца, да он сам на ово питање боље и озбиљније одговори, јер ова је књига, без сумње, намењена ширим круговима, који као год што незнају француски, тако исто не знају ни латински).

XIX.

Добили смо питање: Зашто у Вуковару, где има 1360 српск. душа, и од отих око 70 девојака на удају, а скоро толико и момака на женидбу, зашто у тој вароши ретко ко помишља на женидбу?“

Одговор Д-ов:

„У Вуковару има на 60 брачних парова, који никад нису осетили очинске ни материнске радости, — тако и јесу већ једну школу коцем затворили. Па кад је тако, онда млађи нараштајковели: све једно нам је, или се женили или се не женили, — изгубићемо се и овако и онако.“

XX.

Добисмо и ово питање: „Зашто себичњаци, ладолежи и тунејадци радо иду у калуђере, или као што они веле „у свеце?“

Одговор Д-ов:

„Зато јер су од народних песама читали само наслове, — а има једна са оваким насловом: „Свеци благо деле.“

XXI

Опет из Вршца једно питање. „У нашем позоришту сва публика седи гологлава, само наш (и у позоришту јединац) г. Радић седи под шеширом. Шта то значи?“

Одговор Д-ов:

„Тиме хоће да покаже народу видљив символ разлике између управљаног и управљајућег елемента.“

Разна надгробија.

На гробу списатеља Теофита.

Овде леже тудне кости
Списатеља Теофита.
Читајте, људи надгробник овај, —
Нека се једном и његово што чита.

На гробу једног брачног пара.

Стан' путниче! — Ту ћеш наћи нешто,
Што се ретко нађе.
Овде леже муж и жена, мирно,
Без икакве свађе.

На гробу доктора Исака.

Овде лежи доктор Исак,
Пореклом из Сенте.
Спустио се под земљицу,
Да посети пацијенте.

На гробу једног полицајца.

Ту почива Фогмег Пишта,
Полицајац дичан.
Оно друго сами знате,
Не треба да причам.

На једном гробу.

Овде лежи Каролина,
Моја драга стрина;
Моли попу, да јој чешће
На гроб проспе вина.

П. С. Н.

Сад ви пресуђујте у колико је имао право.

Један немачки књижевник вељаше овако: „Ја не знам несретнијих створова него што су неки „срећњаци“; не знам горих сиротана, него што су неки богаташи; не знам већих грешника него што су неки побожници; не знам горих луда него што су неки научењаци; не знам већих кукавица, него што су неки „јунаци“; не знам пукијих прозајиста него што су неке појете; не знам гадније ругобе него што је по некоји „лепотица“. — То је било његово мњење, а ви сад пресуђујте у колико је имао право.